

Súd: Okresný súd Rimavská Sobota
Spisová značka: 14Csp/164/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6919205130
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 03. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Kvetková
ECLI: ECLI:SK:OSRS:2020:6919205130.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Rimavská Sobota sudkyňou JUDr. Vierou Kvetkovou v právnej veci žalobcu: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., IČO: 35 807 598, so sídlom Bratislava, Pribinova 25, zastúpeného JUDr. Katarínou Hegedúšovou, advokátkou so sídlom Bratislava, Majerníková 3479/3A proti žalovanému: R. V., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom F. XX, o zaplatenie sumy 253,50 eur, 40 eur, 240 eur a príslušenstva, takto

rozhodol:

I. Žaloba sa zamieťa.

II. Žalovanému sa nepriznáva nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1.1 Žalobca sa žalobou doručenou na tunajší súd dňa 28.11.2019 domáhal voči žalovanému zaplatenia týchto nárokov:

- zostatok úverovej istiny vo výške 253,50 eur,
- zmluvné pokuty spolu vo výške 40 eur,
- poplatky za upomienky spolu vo výške 240 eur,
- zmluvný úrok vo výške 32,26 % ročne zo sumy 500 eur od 23.02.2016 do 17.03.2016, zo sumy 450,70 eur od 18.03.2016 do 18.04.2016, zo sumy 401,40 eur od 19.04.2016 do 26.05.2016, zo sumy 352,10 eur od 27.05.2016 do 20.07.2016, zo sumy 302,80 eur od 01.09.2016 do zaplatenia,
- úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 253,50 eur od 29.11.2016 do zaplatenia.

1.2 V žalobe uviedol, že dňa 23.02.2016 uzavrel so žalovaným Zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX, na základe ktorej poskytol žalovanému úver vo výške 500 eur, ktorý sa žalovaný zaviazal vrátiť a zaplatiť odplatu, čo v prípade riadneho splatenia úveru v dohodnutom termíne predstavuje sumu vo výške 91,60 eur, t.j. zaplatiť celkovú čiastku vo výške 591,60 eur. Žalovaný však zaplatil žalobcovi len sumu 147,90 eur. Nakoľko žalovaný porušil svoju povinnosť uhrádzať poskytnutý úver včas a riadne, vyzýval ho žalobca 8 upomienkami na zaplatenie dlžnej sumy, za čo si voči žalovanému uplatnil nárok na poplatok za každú upomienku vo výške po 30 eur, t.j. spolu 240 eur. Súčasne si žalobca voči žalovanému uplatnil aj nárok na zmluvnú pokutu za neuhradenie 4 splátok úveru vo výške po 10 eur, t.j. spolu 40 eur.

1.3 V dôsledku toho, že žalovaný uhradil žalobcovi len 5 splátok úveru vo výške po 49,30 eur (celkove 246,50 eur) a nasledujúce 4 splátky v lehote ich splatnosti už neuhradil, tak žalobca zosplatnil ostávajúci dlh žalovaného ku dňu 28.11.2016.

2.1 Žalovaný sa ku žalobe vyjadril listom zo dňa 21.01.2020, v ktorom uznal svoj záväzok voči žalobcovi, avšak len čo do sumy 253,50 eur, pričom uviedol, že tento nárok nie je schopný naraz uhradiť, a preto

žiada, aby mu bolo umožnené splácať ho v splátkach vo výške po 20 eur mesačne. V ďalšom svojom vyjadrení zo dňa 11.03.2020 žalovaný opakovane žiadal o splátky vo výške 20 eur.

2.2 Žalobca listom zo dňa 20.02.2020 súdu oznámil, že s úhradou dlhu v splátkach súhlasí, avšak nesúhlasí s tým, aby ich výška bola len 20 eur.

3. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa so Zmluvou o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 23.02.2016 a Všeobecnými podmienkami poskytnutia spotrebiteľského úveru platnými od 22.01.2016 (ďalej len "VPP").

Na základe vykonaného dokazovania súd vec právne a skutkovo posúdil takto:

4.1 Žalobca uzavrel so žalovaným Zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 23.02.2016 (ďalej len "úverová zmluva"), na základe ktorej poskytol žalovanému bezúčelový spotrebiteľský úver vo výške 500 eur, pričom žalovaný sa zaviazal vrátiť žalobcovi poskytnuté peňažné prostriedky a navyše zaplatiť aj úrok vo výške 91,60 eur, t.j. zaplatiť celkovú čiastku vo výške 591,60 eur v 12 mesačných splátkach vo výške po 49,30 eur vždy ku 23. dňu v mesiaci počnúc dňom 23.03.2016. Suma 91,60 eur predstavuje úrok vo výške 32,26 % ročne z poskytnutého úveru v prípade jeho riadneho splatenia v dohodnutom termíne splatnosti úveru 23.02.2017. V úverovej zmluve bola dohodnutá RPMN v sadzbe 37,48 %.

4.2 Súd konštatuje, že predmetná úverová zmluva je spotrebiteľskou zmluvou podľa Občianskeho zákonníka (ďalej len "OZ") a súčasne aj zmluvou o spotrebiteľskom úvere podľa Zákona o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov č. 129/2010 Z.z. (ďalej len "ZSÚ").

4.3 Podľa § 52 ods. 1 OZ - spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

4.4 Podľa § 52 ods. 2 OZ - ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

4.5 Podľa § 1 ods. 2, prvá veta ZSÚ - spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

4.6 Podľa § 2 písm. a) ZSÚ - na účely tohto zákona sa spotrebiteľom rozumie fyzická osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania.

4.7 Podľa § 2 písm. d) ZSÚ - na účely tohto zákona sa zmluvou o spotrebiteľskom úvere rozumie zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

5. V prvom rade súd skúmal, či uplatnené nároky žalobcu v čase začatia konania boli, resp. neboli premlčané v zmysle § 54a OZ.

5.1 Premlčaním sa rozumie kvalifikované uplynutie času, v dôsledku ktorého nárok (jeho súdnu vymáhateľnosť) možno odvrátiť.

5.2 Účelom premlčania, obzvlášť v spotrebiteľských o veciach, je najmä:

- stimulovať veriteľa k rýchlemu (včasnému) uplatneniu jeho práv,
- v súlade so zásadou právnej istoty účastníkov občianskoprávných vzťahov zabrániť neprimerane dlhodobému trvaniu práv a im zodpovedajúcich povinností,
- predchádzať prípadnej dôkaznej núdzi nielen na strane žalobcu, ale predovšetkým na strane žalovaného.

5.3 Všeobecnú dĺžku premlčacej doby pre práva z občianskoprávných vzťahov ustanovuje zákon na tri roky. Vzhľadom na to, že premlčacia doba je určitý časový úsek, nestačí určiť len jej dĺžku a koniec, ale treba aj určiť, od ktorého okamihu začína plynúť, teda jej začiatok. Pre všeobecnú premlčaciu dobu platí, že začína plynúť odo dňa, keď sa právo mohlo (nie, keď žalobca subjektívne mohol) vykonať po prvý raz.

5.4 Podľa § 100 ods. 1, prvá veta OZ - právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone uvedenej.

5.5 Podľa § 101 OZ - pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

5.6 Podľa § 54a prvá veta OZ (v znení zákona č. 343/2018 Z.z., ktorým bolo do OZ zavedené ustanovenie § 54a) - premlčané právo zo spotrebiteľskej zmluvy nemožno vymáhať a ani ho platne zabezpečiť; ustanovenie § 151j ods. 2 tým nie je dotknuté.

5.7 Právo plynúce zo spotrebiteľskej zmluvy sa uplynutím premlčacej doby v zmysle § 54a OZ ex lege dostáva do polohy naturálneho záväzku, ktorý nemožno vymáhať proti vôli dlžníka. Ak veriteľ napriek tomu podá na súd žalobu, ktorej predmetom je takéto právo, tak v konaní súd nemôže veriteľovi premlčané právo priznať.

5.8 Právne účinky premlčania podľa § 54a OZ nastávajú, ak

- bola žaloba na súd podaná po nadobudnutí účinnosti zákona č. 343/2018 Z.z. dňa 05.12.2018, čo vyplýva z § 879v OZ (v znení uvedenej novely),
- v žalobe sa uplatňuje právo zo spotrebiteľskej zmluvy,
- uplynula premlčacia doba ako zákonom stanovený čas pre výkon subjektívneho práva veriteľa, ktorý v tomto čase neuplatnil svoje právo na súde.

6. Po náležitom preskúmaní veci súd dospel k záveru, že

- žalobca podal žalobu na súd (28.11.2019) až po účinnosti zákona č. 343/2018 Z.z. (05.12.2018),
- predmetom žaloby je právo žalobcu zo spotrebiteľskej zmluvy,
- žalobca si žalobou uplatnil voči žalovanému svoje nároky na úverovú istinu, prináležiace príslušenstvo a zmluvné pokuty až po uplynutí premlčacej doby.

7.1 Pokiaľ ide o uplynutie premlčacej doby v súvislosti s nárokom žalobcu na úverovú istinu vo výške 253,50 eur vrátane prináležiaceho úroku a úroku z omeškania v zmysle ich špecifikácie v odseku 1.1 tohto rozsudku, tak súd vychádzal z toho, že

- žalovaný zaplatil žalobcovi len sumu 246,50 eur, ktorá predstavuje úhradu piatich splátok, v poradí 1. až 5. splátky (5krát po 49,30 eur) so splatnosťou v dňoch 23.03.2016, 23.04.2016, 23.05.2016, 23.06.2016 a 23.07.2016,
- do zosplatenia úveru dňa 28.11.2016 žalovaný neuhradil žalobcovi nasledujúce štyri splátky, t.j. v poradí 6. až 9. splátku,
- s úhradou splátky č. 6., ktorá bola splatná 23.08.2016, bol žalovaný ku dňu zosplatenia úveru v omeškaní viac ako 3 mesiace,
- s úhradou splátok č. 7., 8. a 9., ktoré boli splatné 23.09.2016, 23.10.2016 a 23.11.2016, bol žalovaný ku dňu zosplatenia úveru v omeškaní menej ako 3 mesiace.

7.2 Súd v zmysle § 151 ods. 1 Civilného sporového poriadku považoval tvrdenie žalobcu o tom, že došlo ku zosplateniu úveru za nesporné, nakoľko žalovaný toto skutkové tvrdenie nepoprel. Zároveň je potrebné uviesť, že každá strana sporu (v tomto prípade žalobca) nesie zodpovednosť za svoje skutkové tvrdenia, ktoré sú súčasťou jej procesnej obrany alebo procesného útoku vrátane hmotnoprávných následkov týchto tvrdení, ktorým je aj premlčanie uplatneného nároku.

7.3 Keďže žalobca úver zosplatnil, t.j. uplatnil voči žalovanému sankciu straty výhody splátok ku dňu 28.11.2016, tak z vyššie uvedených skutočností vyplýva, že podmienky pre takýto postup, mohol žalobca splniť len v súvislosti s omeškaním s úhradou splátky č. 6., nakoľko len táto splátka spĺňa zákonnú podmienku omeškania s jej úhradou viac ako 3 mesiace (vyplývajúcu z § 53 ods. 9 OZ) a navyše spĺňa aj internú podmienku omeškania s úhradou štyroch po sebe idúcich splátok (vyplývajúcu z bodu 15. VPP). Pri splátkach č. 7., 8. a 9. by žalobca ku dňu 28.11.2016 nemal splnenú ani zákonnú ani internú podmienku.

7.4 Premlčanie zostatku dlhu žalovaného nie je, a ani nemôže byť, viazané na okamih využitia práva zo strany žalobcu podľa § 565 OZ, ale musí byť viazané na okamih splatnosti tej splátky, ktorá je dôvodom na využitie predmetného práva žalobcu. V opačnom prípade by sa nerešpektovalo zákonné ustanovenie § 103 OZ, ktorého účelom je brániť vyčkávaniu veriteľa s využitím práva podľa § 565 OZ, t.j. brániť svojvoľnému predlžovaniu premlčacej doby. Obdobný právny názor bol vyslovený napr. aj v rozsudkoch Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 16Co/414/2017, 16Co/95/2018, 17Co/128/2018 a 17Co/175/2018.

7.5 Podľa bodu 15. VPP - ak spotrebiteľ neuhradí včas štyri po sebe idúce splátky alebo ich časti, stáva sa celý dlh splatný okamžite.

7.6 Podľa § 53 ods. 9 OZ - ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so

zaplacením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

7.7 Podľa § 103 OZ - ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky.

7.8 Podľa § 565 prvá veta OZ - ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené.

7.9 Nakoľko premlčacia doba začína plynúť od zročnosti tej splátky, pre ktorú nastala strata výhody splátok (z dôvodu omeškania dlžníka s úhradou tejto splátky), je zrejmé, že v súvislosti s predmetným nárokom začala plynúť všeobecná 3-ročná premlčacia doba od splatnosti 6. splátky, t.j. od 23.08.2016 s tým, že uplynula dňa 23.08.2019.

8.1 Pokiaľ ide o uplynutie premlčacej doby v súvislosti s nárokmi žalobcu na zmluvné pokuty, tak súd vychádzal z toho, že

- v zmysle bodu 3., šiesty odsek, prvá veta úverovej zmluvy má žalobca voči žalovanému nárok na zmluvnú pokutu vo výške 10 eur za neuhradenie každej jednotlivej splátky v lehote jej splatnosti,

- žalovaný neuhradil žalobcovi splátky 6., 7., 8. a 9., a preto celková suma nárokov na zmluvné pokuty predstavuje 40 eur (4krát po 10 eur),

- jednotlivé nároky na zmluvnú pokutu vznikli žalobcovi dňa 24.08.2016, 24.09.2016, 24.10.2016 a 24.11.2016, t.j. nasledujúceho dňa po splatnosti uvedených štyroch splátok.

8.2 Nakoľko premlčacia doba začína plynúť odo dňa, kedy sa právo mohlo vykonať prvý raz, je zrejmé, že všeobecná 3-ročná premlčacia doba začala plynúť samostatne pri každej jednotlivej zmluvnej pokute, a to od 24.08.2016, 24.09.2016, 24.10.2016 a 24.11.2016 s tým, že uplynula dňa 24.08.2019, 24.09.2019, 24.10.2019 a 24.11.2019.

9. Vzhľadom na to že žaloba v časti týkajúcej sa úverovej istiny, prináležiaceho príslušenstva a zmluvných pokút bola na súd podaná až po uplynutí premlčacej doby, súd žalobu v predmetnej časti v zmysle § 54a OZ zamietol.

10. Pokiaľ ide o nároky žalobcu na poplatky za 8 upomienok vo výške po 30 eur, v celkovej sume 240 eur, tak súd uvádza nasledovné:

10.1 Žalobca síce poukazoval v žalobe na upomienky adresované žalovanému, avšak dôkazné bremeno k ich existencii a doručovaní neunesol, nakoľko tieto upomienky k žalobe nepriložil, a takisto nepriložil ani dôkazy o ich doručení žalovanému, resp. o tom, že sa ich aspoň pokúšal žalovanému doručiť.

10.2 Vzhľadom na to že žalobca nepreukázal vznik ani správnosť výšky predmetných nárokov, súd žalobu v predmetnej časti, ako nedôvodnú, zamietol.

11. Pokiaľ ide o vyjadrenie žalovaného zo dňa 21.01.2020, v ktorom žalovaný uznal nárok žalobcu čo do sumy 253,50 eur, tak súd uvádza nasledovné:

11.1 V prípade spotrebiteľských sporov nie je uznanie dlhu žalovaným spotrebiteľom pred súdom skutočnosťou, ktorá by zbavovala súd povinnosti ex offio preskúmať spotrebiteľskú zmluvu a nároky z nej vyplývajúce, a to nielen z hľadiska predpisov na ochranu spotrebiteľa, ale aj z hľadiska premlčania uplatneného nároku v zmysle § 54a prvá veta OZ. Priečilo by sa zásade spravodlivosti, ak by súd - ktorý je povinný zabezpečiť ochranu spotrebiteľa ako tzv. slabšej strany - neposkytol takúto ochranu aj spotrebiteľovi, ktorý uzná dlh pred súdom pri absencii vedomosti o tom, že tento dlh už je premlčaný, pretože k takémuto uznaniu dochádza spravidla z obavy, že v opačnom prípade mu nebude umožnené uhradiť dlh v splátkach, z dôvodu pocitu bezmocnosti voči veriteľovi, ktorý je v konaní právne zastúpený, ale najmä z dôvodu neznalosti predpisov na ochranu spotrebiteľa alebo § 54a OZ. Tak tomu bolo aj v prejednávanom prípade, čo je zrejmé z vyjadrení žalovaného zo dňa 21.01.2020 a zo dňa 11.03.2020 so súčasným prihliadnutím na to, že žalovaný je 73-ročným starobným dôchodcom.

11.2 Z uvedených dôvodov súd považuje uznanie dlhu (žalovanej úverovej istiny) žalovaným za právne neúčinné.

11.3 Podľa § 558 Občianskeho zákonníka, ak niekto uzná písomne, že zaplatí svoj dlh určený čo do dôvodu aj výšky, predpokladá sa, že dlh v čase uznania trval. Pri premlčanom dlhu má také uznanie tento právny následok, len ak ten, kto dlh uznal, vedel o jeho premlčaní.

12.1 O nepriznaní nároku na náhradu trov konania žalovanému súd rozhodol z toho dôvodu, že žalovaný si v konaní žiadne trovy neuplatnil a ani zo spisu žiadne trovy v jeho prospech nevyplývajú. Je však

potrebné uviesť, že žalovanému, ktorý bol v konaní úspešný v plnom rozsahu, by inak nárok na náhradu trov konania podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku patril.

12.2 Podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

12.3 Podľa § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde v Rimavskej Sobote.

V odvolaní sa musí podľa § 127 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku uviesť, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, spisová značka konania a podpis.

V odvolaní je potrebné, podľa § 363 Civilného sporového poriadku, popri vyššie uvedených všeobecných náležitostiach uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Podľa § 125 ods. 3 Civilného sporového poriadku treba odvolanie predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý ďalší subjekt v konaní dostal jeden rovnopis s prílohami, ak je to potrebné. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy.

Rozsah, v akom sa rozsudok napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.